

A Biblia és a képzőművészet 2. tantárgyleírás

Az ismeretkör: **Biblia és az érzéketlen művészetek**

Kredittartománya (max. 12 kr.): összesen 6 kr.

Tantárgyai: 1.) Biblia és a zeneirodalom 1. (3 kr.)

2.) Biblia és a zeneirodalom 2. (3 kr.)

3.) Biblia és a képzőművészet 1. (3 kr.)

4.) Biblia és a képzőművészet 2. (3 kr.)

(4.) Tantárgy neve: A Biblia és a képzőművészet 2.		Kreditértéke: 3	
A tantárgy besorolása: kötelezően választható			
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat			
A tanóra típusa: szeminárium			
Féléves óraszám:			
nappali: 26			
levelező: 8			
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): Tanári magyarázat, a tárgyalt képzőművészeti alkotások hallgatókkal közös elemzése, megvitatása. Hallgatói kiselőadás lehetősége félév közben. Tematikus prezentációval kísért tanári magyarázat, az adott művészeti alkotás képi bemutatása. A bibliográfiában megjelölt tételek mellett kötelező a teachable felületre feltöltött vizuális és szöveges anyagok, cikkek, elemzések, prezentációk és hanganyagok tanulmányozása. Esetenként félévenként egyszer múzeumlátogatás szervezése.			
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy			
Folyamatos félévközi feladatok, hallgatói kiselőadás lehetősége és órai munka.			
A félév végi számonkérés anyaga: a félév során szerzett ismeretek felhasználásával, egyéni kutatómunkával kiegészített beadandó dolgozat. A dolgozat az oktatóval előzetesen egyeztetett, az előadások anyagához kapcsolódó szabadon választott műalkotás elemzése, az órákon elsajátított szempontok és módszerek szerint. Az elemzésnek be kell mutatnia a kapcsolódó előadások során megszerzett tudást, és lábjegyzeteléssel dokumentálnia kell a kötelező irodalom feldolgozását.			
Az értékelés típusa és módszere: A kurzus teljesítésének alapfeltétele a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 49/A. §-ban rögzített minimum óralátogatási kötelezettség teljesítése. Az értékelés típusa: ötfokozatú, kritériumorientált értékelés. A gyakorlati jegy a félévközi feladatok, órai munka (25%), esetleges kiselőadás (25%), továbbá a félévközi dolgozat érdemjegye alapján (75% vagy 50%) alakul ki.			
A beadandó dolgozat értékelésének szempontjai:			
Tartalmi követelmény: a BA fokozat elvárásainak megfelelő szakmai felkészültség, a tudományos dolgozat stílusához való alkalmazkodás, a választott mű képzőművészeti kontextusának ismerete, önálló vélemény megfogalmazása.			
Formai követelmény: 5-8 oldal terjedelem, Times New Roman betűtípus, 1-es sorköz, 12-es betűméret, hivatkozási szabályok betartása.			
Kritériumok	Kitűnően kidolgozott (10 pont)	Elfogadható mértékben kidolgozott (5 pont)	Nem megfelelően kidolgozott (0 pont)

Tudás	A választott műalkotás feldolgozása több szakirodalomra épül, a félév során elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek tükröződnek az elemzésekben.	A hallgató a választott műalkotás bemutatása során csak az órán tanultakra és a kötelező irodalomra épít.	A választott műalkotás bemutatása nem tükrözi a féléves kurzus során elsajátítható ismereteket. A dolgozat külső szakirodalomra nem épít.
Kifejtés és leírás	A dolgozat kifejtése és gondolatmenete kiváló, vagy jó, nyelvezete közérthető. A nyelvezet tükrözi a szakterminológia ismeretét.	A dolgozat nyelvezete nehézkes, gondolatmenete, érvelése nehezen követhető, a szakterminológia hiányos.	A dolgozat széteső, a mondat szerkesztés hiányos, nincs érvelés, nem jelenik meg a szakterminológia.
Forma	Igényesen szerkesztett, a formai és a hivatkozási követelményeknek megfelelő írás. A helyesírás megfelelő, gépelési hibák nem jellemzőek.	Formailag elfogadható, Irodalomjegyzék van, de a hivatkozások hiányosak, Előfordulnak gépelési, vagy helyesírási hibák.	A formai követelményeket nem teljesíti, irodalomjegyzéket és/vagy hivatkozásokat nélkülöző dolgozat.

Ponthatárok és érdemjegyek:

jeles (5): 27-30 pont

jó (4): 23-26 pont

közepes (3): 20-22 pont

elégséges (2): 16-19 pont

elégtelen (1): 0-15 pont

A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): 2-8. félév

Előtanulmányi feltételek (*ha vannak*): A Biblia és a képzőművészet 1.

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A kurzus anyaga és célja

A két féléves képzés célja, hogy bevezesse a hallgatókat a keresztény művészet kialakulásának történetébe, továbbá, hogy a művészettörténet olyan kiemelkedő alkotásainak ismeretét és értelmezését segítse elő, melyek bibliai tárgyúnak tekinthetők és amelyek az általános műveltség részét képezik. Módszertanát tekintve az előadások egyaránt követnek történeti (művészettörténeti) és elméleti (médiaelméleti) szempontokat. Az európai művészet nagy korszakain végig haladva egyes műalkotások elemzésével mutatja be a bibliai szövegek és a műalkotások változó viszonyát, tárgyalja az egyes vallási irányzatoknak (ortodoxia, reformáció) a művészi ábrázoláshoz való viszonyát, valamint az alkalmazott művészetek kérdését is (pl. Biblia-illusztrációk a kéziratos és a nyomtatott Bibliában).

A szakirodalom olvasásával együtt megtekintendő és értelmezendő művek Rubenstől Rembrandt, Rodin, Van Gogh, Emil Nolde és Malevics, munkáiig, valamint a magyar festészetben belül Mukácsytól és Vajda Lajoson és Kondor Bélán át Országh Liliig ívelnek. Szemeszterenként váltakozva egy-egy bibliai történet művészettörténeti feldolgozására fókuszálhat a kurzus.

Témakörök:

1. A protestantizmus viszonya a művészetekhez. Németalföldi festészet, Rembrandt.
2. A művészet autonómiájának kérdése. A keresztény művészet vége?
3. A freudi pszichológia és Nietzsche hatása a századfordulón. Az európai szimbolizmus és az avantgarde viszonya a bibliai témákhoz. Gauguin, Van Gogh.
4. Az expresszionizmus, a szürrealizmus és a szuprematizmus alkotói: Nolde, Dali, Malevics etc.
5. Bibliai témák a 19. század végi és 20. századi magyar festészetében. Munkácsy, Ferenczy.

6. Gulácsy, Kondor, Vajda, Ország.
7. Alkalmazott művészetek: Biblia-Illusztrációk (S. Dali), Üvegablakok (Chagall, Polke, Richter etc.)
8. Összefoglalás, kitekintés az építészetre.

A **2-5** legfontosabb **kötelező**, illetve **ajánlott irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom

- Csákvári József: *Bibliai témák az európai művészetben, I. kötet*, Könyvesház Kiadó, Budapest 1997.
ISBN 9632250478
- Csákvári József: *Bibliai témák az európai művészetben, II. kötet*, Könyvesház Kiadó, Budapest 1997.
ISBN 9632250508
- Marosi Ernő: *Bevezetés a művészettörténetbe*, Tankönyvkiadó, Budapest 1985. ISBN nélkül.

Ajánlott irodalom

- Rényi András: *A testek világlása*, Kijarat Kiadó, Budapest 1999. ISBN 963913631x
- Rényi András (szerk.): *A Michelangelo-paradigma a művészettörténetben, Stílustörténet, ikonológia, hermeneutika, Szöveggyűjtemény*, Meridián Kiadó, Budapest 2000, ISBN 9632063856
- Reisinger János: *Munkácsi Krisztus-triológiája*, Oltalom Alapítvány, Budapest, 2012.
ISBN 9789638800787
- Lőrincz Zoltán: *A Biblia a magyar festészetben*, Kálvin K., Budapest, 2002. ISBN 9633009057

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása (magában foglalja)

- Alapismeretek a Biblia egyetemes emberi kultúrában nyomon követhető hatástörténetéről, ezen belül a képzőművészetre gyakorolt hatásáról.
- A Biblia történetéhez és eszmeiségéhez kapcsolható, az egyes előadások során bemutatott és elemzett művészeti alkotások felismerése és értő ismerete, továbbá
- az alapvető művészi kifejezőmódok és stílusjegyek ismerete.

b) képességei

- Képes a szakterületéhez tartozó szakirodalom feltárására, értelmezésére és önálló feldolgozására.
- Képes arra, hogy a tanult ismereteket kreatívan alkalmazza és továbbfejlessze.
- Képes a szöveg és kép mediális differenciának megértésére és az egyes vizuális anyagok elemzésében történő alkalmazására.
- Képes arra, hogy akár élőszóban, akár írásbeli beadandó dolgozatban összefoglalja saját álláspontját, tudományos igénnyel érveljen mellette, vitában vegyen részt.
- Képes az informatikai ismeretek felhasználói szintű alkalmazására.
- Képes tudása és képességei önálló fejlesztésére.

c) attitűdje

- Személyisége nyitott, előítélet-mentes.
- Meghallgatja, mérlegeli mások álláspontját, tiszteletben tartja az övétől eltérő vallási, lelkiismereti meggyőződést.
- Kritikai észrevételeit és saját álláspontját a retorika szabályait követve, indulat nélkül fogalmazza meg és képviseli.
- Folytonosan fejleszti saját tudását és keresi tudása gyakorlati megvalósításának lehetőségeit.

d) autonómiája és felelőssége

- Rendelkezik egyéni felelősségtudattal, álláspontját körültekintően alakítja ki, hogy az másokat emberi méltóságukban,
- elutasít, nem alkalmaz érzelmi, vagy ideológiai jellegű manipulációt.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kocziszkó Éva** habilitált egyetemi tanár, az MTA doktora

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **nincs**